

Stagnelius mötte sina vänner på födelsedagen

KALMAR

På Öland föddes han och växte upp. Skalden som har en alldeles egen beundrarskara i Sällskapet Erik Johan Stagnelii Vänner. Den 14 oktober varje år möts de för att högtidlighålla Stagnelius' födelsedag.

Två datum var högaktuella när Stagnelii-vännerna möttes i Ulvåsasalen i Birgittakyrkan i Kalmar. Det var traditionsenligt den 14 oktober, födelsedagen, men också den 3 april, dagen då han avled 1823, i en liten ruffig lägenhet på Hornsgatan i Stockholm.

Lars Sonnesjö, skådespelare vid Byteatern,

samtalade med skalden under dennes sista timmar. Med enklast möjliga attribut genomförde Lars Sonnesjö i pjäsen "En lille fule ölänningen" ett trovärdigt möte. En enkel scen med ett brinnande ljus, en Stagnelius-docka, en säng – och sin röst som växlade från den egna till skaldens. Och en andäktigare åhörarskara har nog aldrig funnits än denna, när 40-talet Stagnelii-vänner lyssnade och levde sig in i föreställningen.

EN BLIR TVÅ

Pjäsen innehåller flera dikter som ingår i dialogen mellan de två – för publiken upplever verkligen att det är två personer på scenen trots att det bara är en skådespelare. Stag-

nelius berättar för Sonnesjö om sitt liv som ung, hur han längtar tillbaka till ängarna och horisonten på Öland, hur han har levt under åren med alltför mycket sprit och opium och om sin längtan efter en kvinna.

– Tycker du att jag är ful, frågar Stagnelius och svarar själv.

– Jo det är jag, och jag vet om det också. Kanske är det därför som någon kvinna aldrig har velat fästa sig vid mig.

Samtalet går vidare och den sjuke skalden blir allt tröttare. När han efter att ha varit uppe ur sängen sedan lägger sig igen ber han Lars Sonnesjö läsa dikten "Vän i förödelsens stund". Men slutorden uttalar han själv "Natten är dagens mor. Kaos är granne med Gud". Det blir också hans sista ord i livet – och i föreställningen.

En lång applåd uttryckte publikens uppskattning över att ha fått lyssna till samtalet mellan de två.

I det efterföljande samtalet, som leddes av Peter Huldsberg, var det framförallt två frågor det handlade om.

INRE ELLER YTTRE

Varför är det så stort fokus på Stagnelius' utseende och hur ska vi göra för att unga människor ska bli intresserade av skalden och dennes poesi? Lars Sonnesjö fick också en rad frågor om hur föreställningen vuxit fram och i vilka sammanhang han framför den. Peter Huldsberg menade att det är helt underordnat hur en person ser ut, det är det inre som räknas. Från sin lärargärning på Stagneliusskolan gav han också exempel på hur unga människor har intresserat sig för den berömda skalden.

– Varje år skriver de avgående eleverna i svenskaundervisningen en Stagneliusuppsats som sedan bedöms av en jury. Åran, en medalj och en summa pengar får den som bedöms som bäst.

Som avslutning på Stagnelius' födelsedagsfirande avnjöts en god måltid varpå Gudrun Selberg framförde två klassiska musikstycken på piano och Arne Günther läste dikten "Trosbekännelse" som Erik Johan skrev 1818.

När Erik Johan Stagnelius fick besök i sin lilla ruffiga lägenhet den 3 april 1823 satte han sig upp och samtalande med sin gäst, Lars Sonnesjö, under en dryg halvtimme...

...innan han utmattad av sin sjukdom la sig till sängs igen och somnade in efter att ha uttalat orden "Kaos är granne med Gud".

MARIA WIELL
maria.wiell@olandsbladet.se